

LA LLENGUA NADIUA I EL MINISTERI DE LA PARAULA

Hi ha, a l'arxiu parroquial d'Aubarca, un llibre de plàtiques doctrinals que té per títol *Prontuari Moral Sagrat i Cathecisme Pastoral*, editat a Barcelona l'any 1757, a l'Estampa de Teresa Piferrer, viuda, a la Plaça de l'Àngel. Componen l'obra cinc toms. Manca el segon. L'autor és el Rvnd. Pere Salsas i Trillas, que fou Rector de la Parròquia de Santa Maria, de la Vila de Llívia.

El censor de l'esmentat llibre és el Pare Mestre Fr. Joseph Sala, Mercedari. En fa una merescuda lloança i posa com a «circumstància apreciable» el ser escrit en català; segons la regla de l'Apòstol. I esmenta el que diu sant Pau en la Carta 1.ª als Corintis, cap. 14, ver. 19: «En l'Assemblea prefereix parlar cinc paraules que s'entenguin i que ensenyin als demés, que no deu mil pel·do de llengües».

L'autor, en el pròleg, dóna les raons per emprar la llengua nadiua en la predicació. Transcrivim fidelment el text: «Fou sempre, y es providencia especial del Cel, que oigan los Christians la divina paraula en la sua mateixa propia, y materna llengua. En lo capítol 2 dels Actes dels Apòstols refereix lo Esperit Sant: que després de haver concedit als Sants Apòstols lo do dé de todas las lenguas per predicar lo Evangelio per tot lo món, predicant los Apòstols ohia cada hu la divina paraula, en sa propia llengua materna... Y per què tan especial providencia de Deu, en predicar los Apòstols sa divina paraula? Perque la llengua propria, y materna es la més proporcionada i eficaç per formar é imprimir en lo cor del Christià, veritats celestials, sólidas y eternas per mourer à son cor y convertirse a son Deu y Criador». I recorda tot seguit com els Prelats catalans en el Concili Provincial de 1727, «disposaven y ordenaven que no se permetia explicar lo Evangelio en altra llengua que la materna».

Les normes del Concili Vaticà II són ben clares. Perquè ho considera «molt útil per al poble», recomana l'ús de la llengua autòctona, en la Litúrgia. La predicació, que és part i complement de la Litúrgia, també haurà de ser, naturalment, en la llengua «pròpia i materna». Tots estam conformes en què la llengua és l'ànima d'un poble, és un tresor cultural de molt estimable valor. Per què a la pràctica sovent no ho tenim en compte? No ens agermana la nostra parla? Per què no ha de resplendir aquesta germanor, emprant a la Casa de Déu la mateixa llengua que familiarment usam, que és la nostra, que està encarnada en el nostre esperit?

Podrà dir algú que tothom entén la llengua oficial. Això no és exacte. Una llengua estudiada, generalment, no es sap amb perfecció. Hi ha moltíssima gent —majoria—, amb sols mitjana cultura, que només comprenen a mitges —si hi arriben— una llengua que no és la seua. Però, fins i tot, suposant que els que escolten ens entenguin quan parlam en la llengua que no és la pròpia, sempre serà evident; per a qualsevol que tengui certa cultura i entengui un poc de psicologia, que la paraula, en la llengua nadiua, tindrà més caràcter d'intimitat, més nirvi, més vitalitat, més espontaneïtat, més eficàcia, per arribar al fons del cor.

Pastoralment i pedagògicament, això és digne de seriosa reflexió. Els fidels tenen un cert dret connatural que, en la Litúrgia i en el ministeri de la Paraula, s'usi la llengua pròpia, la que ells entenen millor i que en veritat senten, i la tenen arrelada dins el cor.

Entre nosaltres, serà bona norma dir les misses, de manera alterna, en la nostra llengua i en castellà, en els llocs on hi ha molta gent de parla castellana; i, en la temporada turística, en certes zones, algunes misses en llengües estrangeres.

A. C.